

نگاه بیرون

یا همه از برجام سود خواهند برد یا هیچ‌کس

The Washington Post

حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران

● رئیس‌جمهوری ایران در آستانه سفر به نیویورک یادداشتی را در روزنامه «واشنگتن‌پست» منتشر کرده است: روزنامه‌ای که نزدیک به حزب جمهوری‌خواه است و در نتیجه درحال‌حاضر از حامیان دولت کنونی آمریکا محسوب می‌شود.

روز هشتم می (۱۸ اردیبهشت)، زمانی که رئیس‌جمهور ترامپ اعلام کرد که آمریکا رسماً از توافق هسته‌ای با ایران که با نام برنامه جامع اقدام مشترک شناخته می‌شود خارج می‌شود، با دو گزینه انتخاب مواجه بودم. من می‌توانستم اقدام متقابل انجام داده و خروج ایران را اعلام کنم که قطعاً منطقه را وارد ناامنی و بی‌ثباتی بیشتر می‌کرد یا اینکه یک دوره کوتاه برای دیگر طرف‌ها (عضو برجام) در نظر بگیرم تا اثرات نامطلوب تصمیم آمریکا درباره توافق ارزشمندی را جبران کنند که پس از ۱۲ سال مذاکرات سخت و متمرکز حاصل شد.

با توجه به سنت ما در احترام به حاکمیت قانون و معیارهای قوانین بین‌المللی و در حفظ صلح و ثبات در منطقه من گزینه دوم را انتخاب کردم.

آمریکا انتظار خروج شتابزده ایران از توافق را داشت تا بتواند به‌آسانی اتحادی بین‌المللی را علیه ایران ایجاد کرده و به صورت اتوماتیک تحریم‌های سابق را احیا کند. در مقابل اقدام ما این چنین حرکتی را خنثی کرد. گفت‌وگوها با باقی‌مانده اعضای برجام و اعلام آنها در آینده به توافق، آمریکا را در موضع تنها قرار داد. چنین شکاف عظیمی میان آمریکا و دیگر شرکای اروپایی آن درباره یک موضوع سیاست خارجی مهم منصرف‌ی‌نبرد و بی‌سابقه بوده است و من می‌توانم بگویم که این موضوع ثابت کرد که ما در رویکرد صحیحی درباره توافق هسته‌ای و دیپلماسی فعال خود قرار داشتیم.

سیاست خارجی کنونی آمریکا در قبال ایران با واقعیت‌های موجود در ایران، در منطقه و سراسر جهان تطابق نداشته و این سیاست حتی در راستای منافع ملی آمریکا نیز قرار ندارد. دولت آمریکا با اطلاعات نادرست و تحلیل‌های غلطی که از اسرائیل و گروه‌های تروریستی دریافت کرده در این توهم قرار دارد که پناه‌بردن به تحریم‌ها به امتیازدهی از سوی ایران منجر خواهد شد. این در حالی است که ایرانی‌ها به مقاومت سرسختانه در برابر فشارهای خارجی شناخته شده‌اند.

آمریکا از طریق رژیم تحریم‌های فراگیر خود نتوانست ایرانیان را در دوران پیش از برجام مجبور به تسلیم‌شدن کند. این آمریکا بود که روند را تغییر داد و مذاکره را انتخاب کرد.

در مذاکرات کنونی ما با باقی‌مانده اعضای برجام تاکید کردیم که حفاظت از منافع بلندمدت مردم ایران برای ما مهم است. اگر با وجود خروج آمریکا از این توافق این منافع تضمین شود، ما نیز در این توافق باقی خواهیم ماند، در غیر این صورت ما دنبال یک مسیر متفاوت خواهیم رفت. منطق ما ساده و صریح است: یا همه از برجام سود خواهند برد یا هیچ‌کس. پیشنهاد ترامپ برای گفت‌وگو با ایران صادقانه با واقعی نیست، چگونه می‌توان از صداقت آنها متقاعد بود، حال آنکه وزیر خارجه وی لیست بلندبالایی از پیش‌شرط‌های توهین‌آمیز برای مذاکرات مطرح کرده است؟ از آن بدتر، چگونه می‌توانیم به دولت آمریکا اعتماد کنیم، درحالی‌که رسماً تعهدات بین‌المللی خود را نقض می‌کند که مهم‌ترین آن قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل است؟

چگونه ایران و دیگران به آمریکا اعتماد کنند، حال آنکه در حال تهدید به مجازات دیگر کشورها برای اجرای همان قطع‌نامه‌ای است که از آن حمایت کرده و به آن رای داده؟ آمریکا به تحریم‌ها علیه ایران و مردم ایران پناه برده است که به‌خصوص شامل سخت‌ترکردن دسترسی مردم عادی به دارو یا محروم‌کردن آنها از سفری از این کشور به اروپای جدیدی بود که ناوگان ایران آنها را خریداری کرده بود و این تحریم‌ها کاملاً ناعادلانه و غیرقابل‌قبول است. تظاهر دولت آمریکا در حمایت از مردم ایران توخالی، ریاکارانه و غیرمتقاعدکننده است.

من مطمئن هستم که دولت آمریکا یک‌بار دیگر باید شرایط را تغییر دهد... این کاملاً شفاف شده که بسیاری از کشورها در سراسر جهان با یک‌جانبه‌گرایی آمریکا مخالف بوده و از قلدری این کشور خسته شده‌اند. حتی اگر در کوتاه‌مدت با جانش‌هایی در روابط اقتصادی‌مان مواجه شویم، ما هم‌راستا با شرکایمان تلاش خواهیم کرد تا این چالش‌ها را حل کرده و این روزها نیز خواهند گذشت...

رویکرد ناصداقانه آمریکا در قبال اجرای توافق از روز خروج غیرقانونی آن از توافق، عدم صداقت این کشور در اجرای تعهدات بین‌المللی‌اش را اثبات کرد.

تاریخ مدرن گواهی می‌دهد که ایران طی ۲۵۰ سال گذشته در هیچ تهاجم خارجی مشارکت نداشته است، اگرچه شدیداً با تهاجم خارجی و مداخله مقابله کرده است. صلح زرادخانه ما بوده و ما متعهد بوده‌ایم که هرگونه اشاره و اقدام حقیقی و صادقانه صلح را پاسخ دهیم. در این زمینه ما متعهد و پایدار هستیم. (تسнім)

politics@sharghdaily.ir

دیپلماسی

دستور کار نشست شورای امنیت

منع گسترش سلاح‌های کشتار جمعی

خوشرو؛ هرکسی درباره ایران صحبت کند، ایران هم پاسخ خواهد داد؛ اما در این نشست چنین چیزی مطرح نیست

موضوع نشست، ایران نیست

نماینده ایران در سازمان ملل متحد هم دراین‌باره می‌گوید: نشست شورای امنیت درباره منع گسترش سلاح‌های کشتار جمعی است و هیچ کشوری در این موضوع مورد اشاره قرار نگرفته است. غلامعلی خوشرو تاکید کرد: اساسا ایران موضوع سلاح‌های کشتار جمعی نیست؛ چراکه کشورمان از یک طرف به توافق هسته‌ای پایبند است و برجام بر صلح‌آمیزبودن برنامه‌های ایران صحه گذاشته است. او اضافه کرد: همچنین برنامه‌های هسته‌ای ایران تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است و بارها پایبندی کشورمان را تأیید کرده است. ازاین‌رو موضوعی نیست که بخواهد به ایران مربوط باشد. نماینده ایران در سازمان ملل متحد تصریح کرد: به نظر می‌رسد ناهماهنگی گسترده‌ای بین نمایندگی آمریکا در سازمان ملل و واشنگتن وجود دارد و مسائل به‌درستی منتقل نمی‌شود. ممکن است هرکسی درباره هر کشور دیگری حرف بزند و به طور طبیعی هم پاسخ مقتضی به آن داده خواهد شد؛ اما اینکه موضوع نشست ایران باشد، صحت ندارد. خوشرو خاطرنشان کرد: هرکسی درباره ایران صحبت کند، ایران هم پاسخ خواهد

داد؛ اما در این نشست چنین چیزی مطرح نیست و توییت‌ر رئیس‌جمهوری آمریکا اشتباه دیگری است که مرتکب شده‌اند. تشتت آرا درباره نشست پیش‌روی شورای امنیت، در حالی است که رئیس‌جمهوری ایران امروز تهران را به مقصد نیویورک ترک می‌کند. سخنرانی حسن روحانی، رئیس‌جمهوری کشورمان، در مجمع عمومی سازمان ملل روز سه‌شنبه ساعت ۱۳:۳۰ به وقت محلی (۲۰:۳۰ به وقت تهران) انجام می‌شود. همچنین قرار است رئیس‌جمهوری کشورمان روز چهارشنبه ساعت ۱۳ به وقت محلی در کنفرانسی خبری به سؤالات خبرنگاران و رسانه‌های آمریکایی و رسانه‌های خارجی مقیم آمریکا پاسخ دهد.

نشست شورای امنیت سازمان ملل نیز طبق برنامه از قبل اعلام شده و قرار است روز چهارشنبه هفته جاری ساعت ۱۰ صبح به وقت محلی برگزار شود. با توجه به حضور رئیس‌جمهوری آمریکا، سران یا مقامات ارشد کشورها عضو شورای امنیت نیز در این نشست حضور خواهند یافت. امانوئل مکررون، ترزا می، سرکلنی لاوروف و اوو مورالس ازجمله مقاماتی هستند که احتمال حضورشان در این نشست اعلام یا پیش‌بینی می‌شود.

میلیارد پول داده و ...

❧ **تا حدودی درست بود، پول برای تبلیغات اخذ شده بود.**

ابدا. اتاق خانم دانشور دقیقاً همین‌جا بود. خانم خناجی منشی او بود. وقتی خانم دانشور این مصاحبه را کرد، من از طرف شورای عالی به او زنگ زدم. گفتم خانم دانشور کسی به شما گفته پول بدهید. گفت در جلسه‌ای که آقای حقانی از طرف حزب کارگزاران ما را دعوت کرده بود، آقای حقانی گفتند انتخابات خرج دارد. گفتم خانم دانشور آقای حقانی گفت از طرف آقای عارف با شما صحبت می‌کند؟ گفت نه. [اصلاً همان روز که این موضوع در جلسه کارگزاران خطاب به خانم دانشور مطرح شده بود، من تماس گرفتم. گفتم شما اگر عضو کارگزاران هستید که بحث آقای حقانی، دورن حرنی است و ربطی به فرارگرفتند در لیست ندارد. کسانی که در لیست قرار می‌گیرند، باید حداقل ۵۰ میلیون هزینه پرداخت کنند، یا خودشان یا حزبشان. البته که انتخاب ۲۱ نفر از بین ۷۲۰ نفر به‌مراتب از حضور بنده کارسازتر است – از نظر خود این دوستان باعث می‌شود که همین ظرفیت اقتضایی را که در این شرایط داریم هم کمرنگ کنیم. بنابراین بعضی از دوستان ما عالمانه و مشفقانه نمی‌پیوندند. ❧ **این سکه روی دیگری هم دارد؛ وقتی نیروهای کیفی نیامدند و نمود اصلاحات شد شورای عالی، با درگیری‌هایی که در بدستن لیست دارد، آن موقع اصلاح‌طلبی از بدنه اجتماعی خودش تهی می‌شود و راه فاسدشدن آن هموارتر می‌شود، اما بگذریم...**

از این بحث عبور نکنید. حساس‌ترین مقطع مدیریت و راهبری یک پروژه انتخاباتی کاندیداکرینی است؛ به‌تعبیر دقیق‌تر «بستن لیست». ببینید ما در این برهه دو لیست هستیم. در سال ۹۴ برای حوزه انتخابی تهران، ری، اسلامشهر و شمیرانات لیست بستیم. از چه مخزن و انبارهای باید ۳۰ نفر انتخاب می‌کردیم؟ از لیستی که تاجزاده‌ها و حجازریان‌ها در آن نیستند! با همین سازوکار شورای‌عالی باید کاندیداکرینی می‌کردیم. حمل بر کم‌نداری دوستان محترم در مجلس نشود؛ چراکه همین به تکتک آنها ارادت دارم. اما در انتخابات شورای پنجم درست برخلاف مجلس دهم بررسی صلاحیت دیگر دست شورای نگهبان نبود. با معیارهایی که ما در شورای‌عالی با استفاده از همه اتاق‌های فکر ۷۳۰ نفر داوطلب شدند. از این بین باید ۲۱ نفر انتخاب می‌کردیم؛ دقیقاً عکس انتخابات مجلس. حادثه انتضادی که به اصلاح‌طلبان در انتخابات مجلس دهم می‌شد و شده، این است که چرا با بخشی از نیروهای اصولگرا ائتلاف کرده‌اید. ما در انتخابات شورواها در عضویت عکس این قرار داشتیم. بنابراین همه کسانی که از بنده حتماً بهتر بودند و در لیست قرار نگرفتند، حق دارند پرسند چرا حسن رسولی هست و من نیستم. اما این چیزهایی که انعکاس پیدا کرده که فلانی یک

پیشنهاد بود که آقای نوری و شخصیت‌هایی مثل آقای صفایی‌فراهانی به جمع پیوندند اما منوط به اینکه خودشان بپذیرند.

❧ **عبدالله نوری شرط ریاست را مطرح نکرده بودند؟**

نه. آقای نوری حتی به شرط ریاست هم نمی‌پذیرفتند. من مدیر آقای نوری بودم و الان هم به ایشان نزدیک هستم. با توجه به سابق و روحیتی که آقای نوری دارد، روز اولی هم که اسمشان مطرح شد، گفتم آقای نوری به شورا نمی‌پیوندند. نه به‌عنوان رئیس و نه به‌عنوان عضو؛ نباید هم بپیوندند. این نظر شخصی من است. برای اینکه آقای نوری می‌خواهد کنار من بنشیند؟ کسی که در حساس‌ترین دوره جنگ هم‌زمان نماینده امام در جهاد سازندگی و سیاه بوده است. وزیر کشور دوره هاشمی و کسی که در سال ۶۸ یکی از ۳۰ عضو تغییر قانون اساسی بود.

نشست وزیران خارجه ایران و۴۰۱ دوشنبه برگزار می‌شود

به گزارش ایسنا، نشست وزیران امور خارجه ایران و گروه ۴۰۱ عصر دوشنبه در نیویورک برگزار می‌شود. خبرگزاری رویترز روز جمعه نوشت: نشست وزیران امور خارجه ایران، چین، روسیه، انگلیس، آلمان و فرانسه درباره موضوع برجام عصر روز دوشنبه به وقت نیویورک در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل برگزار می‌شود. این نشست در ادامه رایزنی‌های ایران و گروه ۱۰۴ درباره راه‌های حفظ توافق هسته‌ای بعد از خروج آمریکا از برجام برگزار می‌شود. پیش‌بینی می‌شود در این نشست مانند نشست‌های قبلی فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، نیز حضور داشته باشد. جواد ظریف، وزیر امور خارجه، پیش‌ازاین اعلام کرده بود که در روز یکشنبه برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل و انجام دیدارهایی با برخی از مقامات شرکت‌کننده در این نشست به نیویورک سفر خواهد کرد.

نشست سه‌جانبه ترکیه، ایران و روسیه درباره سوریه

وزیر خارجه ترکیه نیز خبر داد که نشست سه‌جانبه‌ای درباره سوریه با حضور ترکیه، ایران و روسیه در نیویورک برگزار خواهد شد. به گزارش تسنیم، «مولود چاوش‌اوغلو»، وزیر امور خارجه ترکیه، اعلام کرد که نشست سه‌جانبه‌ای درباره سوریه میان وزیران خارجه ترکیه، روسیه و ایران در نیویورک برگزار خواهد شد. او‌که در یک کنفرانس خبری صحبت می‌کرد، گفت که تصمیم برای برگزاری این نشست سه‌جانبه بعد از راه‌راه‌ریزی‌های فنی در سه روز گذشته اتخاذ شد. چاوش‌وغلو اضافه کرد: در پی توافق سوچی، آتش‌بس باید به صورت کامل اجرایی شده و تمرکز باید روی راه‌حل سیاسی باشد. «رجب طیب اردوغان»، رئیس‌جمهوری ترکیه و «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهوری روسیه، با ایجاد یک منطقه بدون سلاح به عمق ۱۵ تا ۲۰ کیلومتر در ادلب سوریه موافقت کردند. براساس این توافق، گروه‌های مخالف در ادلب در همان مناطقی که حضور دارند، باقی خواهند ماند و روسیه و ترکیه به گشت‌های مشترک در این مناطق خواهند پرداخت.

شخصیت‌هایی مثل آقای خاتمی و آقای نوری را باید به‌عنوان بخشی از ظرفیت‌های متنوع در نظر بگیریم. اگر او در جلسه شورای‌عالی نیامد، به این خاطر نبود که آقای عارف بر سر ریاست با او رقابت می‌کرد. ❧ **ریاست دوره جدید هم با عارف است؟**

هنوز مشخص نیست باید رای بگیریم. ❧ **دو دوره قبل هم رای گرفتید؟**

بله، صورت‌جلسه آن هم وجود دارد. همان‌طور که گفتم در نامه‌ای که پیشنهاد شورای‌عالی خطاب به آقای خاتمی طرح شد، نوشته شده بود: «به ریاست آقای عارف» اما در جلسه اول آقای عارف گفتند باید رای‌گیری شود. در دوره جدید سه نفر از فراکسیون امید مجلس، یک نفر از رئیس شورای‌عالی استان‌ها که آقای الوری باشد و یکی هم از شورای شهر، که بنده باشم عضو شورای‌عالی شده‌اند.

شمارهٔ ۵۳ اندیشهٔ پویا منتشر شد

چه شد که ماه‌عسل کارگزاران سازندگی با دولت اعتدال پایان یافت؟

خواب سنگین روحانی

گفت‌وگو باغلامحسین کرباسچی

شرح یک زندگی سیاسی:

از دفتر امام و استانداری اصفهان و برکناری آیت‌الله منتظری تا شهرداری تهران و دادگاه و طعم زندان و اخراج از قدرت

کودنا علیه ناکارآمدی دربارهٔسید ضیاءالدین طباطبایی که می‌خواست دیکتاتور مصلح باشد با آثاری از: کاوه بیات، همایون کاتوزیان، حمید شوکت، توجر اتابکی، رضامختاری، منصوره اتحادیه

از نقد اقتصادی دولت تا نقد نامهٔ ۳۸ اقتصاددان با برچسب لیبرالیسم دشمن توسعهٔ ایران‌اند

میزگردی با حضور محمد طبیبیان و مسعود روحنی زنجانی

●

پدرخواندگان ادبی

دربارهٔ هبران ادبی معاصر

براهنی به روایت: ناصر زراعتی هدایت به روایت: حورا باوری آل‌احمد به روایت: جلال سرفراز

❧ **این شایعه که عبدالله نوری قرار بود جای عارف را در مقام ریاست شورا بگیرد، چقدر صحت داشت؟**

روزنه

رای لاهه

۲ هفته دیگر صادر می‌شود

● ایرنا: دیوان بین‌المللی دادگستری مستقر در لاهه هلند رای خود درباره شکایت ایران علیه آمریکا را تا دو هفته دیگر صادر می‌کند. دیوان بین‌المللی دادگستری در تارنمای رسمی خود اعلام کرد که این دیوان، رای خود را درباره شکایت ایران علیه آمریکا درباره نقض عهدنامه مدودت و روابط اقتصادی و حقوق کنسولی سال ۱۹۵۵ روز چهارشنبه ۱۱ مهرماه امسال صادر می‌کند. براساس این خبرنامه، این جلسه دادگاه ساعت ۱۰ صبح (به وقت محلی) چهارشنبه ۳ اکتبر ۲۰۱۸ (۱۱ مهر ۱۳۹۷) در کاخ صلح در لاهه هلند برگزار می‌شود. در این جلسه قاضی عبدالقوی احمد یوسف، رئیس این دادگاه رای دیوان را قرائت می‌کند. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران دوشنبه ۲۵ تیرماه جاری اعلام کرد ایران از آمریکا به دلیل «نقض عهدنامه مودت و روابط اقتصادی و حقوق کنسولی بین دو کشور در سال ۱۹۵۵، شکایت کرده است و جمهوری اسلامی ایران بر همین مبنا دادخواستی را به دبیرخانه دیوان لاهه تسلیم کرده است. در پی این شکایت، دیوان بین‌المللی دادگستری دوم مرداد در نامه‌ای رسمی خطاب به مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا، به دولت واشنگتن هشدار داد از هرگونه اقدام جدید در این زمینه اجتناب کند و توجه دودلترماند کاخ سفید را به این ضرورت جلب کرد که باید در زمینه مورد دعوا (بارگشت تحریم‌ها) طوری عمل کند که آرای آینده دیوان که بعد از جلسه ۲۷ اگوست (پنجم شهریور) صادر خواهد کرد، بلااثی نشود. به گفته کارشناسان، این دستور، نظیر حکم موقت به توقف هرگونه اقدام متصرفانه در پرونده‌های مالی است و نشان‌دهنده حساسیتی و اهمیت موضوع شکایت ایران برای دیوان بین‌المللی دادگستری است. دیوان دادگستری بین‌المللی نهاد قضائی وابسته به سازمان ملل است که برای حل‌وفصل اختلاف‌های بین‌المللی تشکیل شده و آرای آن الزام‌آور است. سفیر ایران در هلند پیش‌تر در مصاحبه‌ای تصریح کرد: درصورتی‌که رای هیئت‌جمهوری اسلامی صادر شود، شورای امنیت سازمان ملل نقش ضمانت اجرایی دارد و می‌تواند آمریکا را مجاب به اجرای حکم کند، اما اگر حکم از سوی آمریکا در شورای امنیت وتو شود، از طریق افکار عمومی می‌توان فشار بسیار به آمریکا وارد کرد.

عهدنامه‌مودت

«عهدنامه مدودت و روابط اقتصادی و حقوق کنسولی بین دول متحده آمریکا و ایران» که در تارنمای سازمان ملل نیز بارگذاری شده، در ۲۳ مرداد ۱۳۵۴ هجری شمسی میان نمایندگان دو کشور امضا شد و در جلسه سه‌شنبه ۲۸ اسفند ماه ۱۳۵۵ به تصویب مجلس شورای ملی رسید. بر اساس بند ۲ ماده ۲۱، «هر اختلافی بین طرفین معظمین متعاهدین در مورد تفسیر یا اجرای عهدنامه فعلی که از طریق دیپلماسی به نحو رضایت بخش فیصله نیابد به دیوان دادگستری بین‌المللی ارجاع خواهد شد مگر اینکه طرفین موافقت کنند که اختلاف به وسایل صلح‌جویانه دیگری حل شود». بند ۲ ماده ۲۳ تصریح می‌کند: این عهدنامه مدت ۱۰ سال معتبر خواهد بود و پس از آن نیز تا موقعی که به ترتیب مقرر در این عهدنامه خاتمه یپذرد، به قوت خود باقی خواهد بود. در بند ۳ ماده ۲۳ نیز آمده است: هر یک از طرفین می‌تواند با دادن اخطار کتبی به‌مدت یک‌سال به‌طرف معظم متعاهد دیگر در انتضای مدت ۱۰سال اولیه یا هر موقع پس از آن این عهدنامه را خاتمه دهد. (فسخ کند).

توسعه وزبان ملی

نوشتاری از داریوش آشوری

●

جامعه‌شناسی اعتراض

نظرخواهی از جامعه‌شناسان

عباس توفیق، مقصود فراستخواه علی اصغر سعیدی، اعظم خاتم سعید معیدفر، حسین سراج‌زاده نعمت‌الله فاضلی، عباس کاظمی محمدرضایی، آرمان ذاکری

به همراه یادداشت‌هایی از:

محمدجواد کاشی، محمدفاضلی

محمدمهدی مجاهدی

●

«حلقهٔ معین»

گناه کبیرهٔ من است

یک فنجان اسپر سو با مصطفی معین

●

مبارزی علیه توتالیتاریسم

دربارهٔ جورج اورول و ۱۹۸۴»

گفت‌وگو با احمد کسایی‌پور

و ترجمه‌هایی از:

مژده‌دقیقی ورویا رضوانی